

234. rocznica Konstytucji 3 Maja

30.04.2025

W 2025 roku obchodzimy 234. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja – symbolu wolności, nowoczesności i troski o dobro wspólne. Przyjęta w 1791 roku przez Sejm Czteroletni, była pierwszą w Europie i drugą na świecie ustawą zasadniczą regulującą ustrój państwa w sposób nowoczesny i całościowy.

Obrady Sejmu Czteroletniego zapoczątkowały również historię polskiej statystyki ludnościowej. Podczas nich uchwalono konstytucję z 22 czerwca 1789 roku o przeprowadzeniu pierwszego spisu ludności, zatytułowaną „Lustracya dymów i podanie ludności”. Spis objął ludność wiejską i miejską (chrześcijan i żydów), z pominięciem stanów uprzywilejowanych, czyli szlachty i duchowieństwa. Dane porządkowano według płci, wieku, zawodu i pozycji społecznej. Nie był to spis imienny, ale umożliwiał precyzyjne opisanie struktury społeczeństwa końca XVIII wieku.

Współczesna statystyka publiczna kontynuuje tę misję, korzystając z nowoczesnych narzędzi oraz zaawansowanych metod pozyskiwania, analizy i udostępniania danych. Ostatni Narodowy Spis Powszechny został przeprowadzony w 2021 roku, a dane z niego dostępne są na [stronie GUS](#) oraz w bazach Głównego Urzędu Statystycznego: [Banku Danych Lokalnych](#), [Dziedzinowych Bazach Wiedzy](#) i [Portalu Geostatystycznym](#).

Konstytucja 3 Maja i pierwszy spis ludności to dwa filary odpowiedzialnego państwa – łączą w sobie wartości wolności, troski o wspólnotę i zarządzania opartego na rzetelnych danych. Niech ta rocznica przypomina nam, jak ważna jest rola statystyki publicznej w budowie nowoczesnego i świadomego społeczeństwa.